

Memòria justificativa de la necessitat extraordinària i urgent del Decret Llei d'incorporació de les directives (UE) 2019/770 i 2019/771, relatives als contractes de subministrament de continguts i serveis digitals i als contractes de compravenda de béns, al llibre sisè del Codi civil de Catalunya

1. Presentació

L'article 38.3 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, disposa que els projectes de decret llei han d'anar acompanyats d'un informe que justifiqui la necessitat extraordinària i urgent i certifiqui que les mesures proposades són congruents i estan en relació directa amb la situació que s'ha d'afrontar.

La Directiva (UE) 2019/770, del Parlament Europeu i del Consell, de 20 de maig de 2019, "relativa a determinados aspectos de los contratos de suministro de contenidos y servicios digitales", i la Directiva (UE) 2019/771, també del Parlament Europeu i del Consell i de la mateixa data, "relativa a determinados aspectos de los contratos de compraventa de bienes", són directives que, essencialment, regulen l'obligació, a càrrec del professional, de lliurar o prestar el servei conforme al contracte atorgat.

Ambdós textos van entrar en vigor vint dies després de la seva publicació al DOUE (art. 26 de les Dir. 2019/770 i Dir. 2019/771) i, des d'aleshores, regeix el mandat, adreçat als Estats, d'implementar les mesures d'incorporació que escaiguin. Aquestes mesures internes seran aplicables a partir de l'1 de gener de 2022 i només en relació amb els contractes de compravenda atorgats a partir d'aquesta data (art. 24.2 Dir. 2019/771) i amb els contractes de subministrament de continguts i serveis digitals a partir d'aquest moment (per tant, encara que el contracte s'hagi atorgat amb anterioritat [art. 24.2 Dir. 2019/770]).

Segons el principi d'autonomia institucional reconegut per la Unió Europea als Estats membres, correspon només als Estats (d'acord amb el seu marc constitucional) determinar qui té competència per a transposar una directiva i com s'ha de fer.

Respecte a la incorporació al dret català d'ambdós textos, l'article 113 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya (d'ara endavant, EAC) estableix que correspon a la Generalitat el desplegament, l'aplicació i l'execució de la normativa de la Unió Europea que afecti a l'àmbit de les seves competències, en els termes que estableixi el títol V del propi EAC. L'article 189 de l'EAC disposa que la Generalitat aplica i executa el dret de la Unió Europea en l'àmbit de les seves competències i l'article 129 de l'EAC estableix que correspon a la Generalitat la competència exclusiva en matèria de dret civil, excepte en les matèries que l'article 149.1.8 de la Constitució

espanyola atribueix en tot cas a l'estat. Per tant, atès que les normes sobre contractació amb consumidors a què es refereixen les dues directives són matèria civil competència de la Generalitat de Catalunya, han de ser transposades al dret intern.

Quant a la transposició de la Directiva 2019/771, que tracta els contractes de compravenda de béns, cal tenir en compte que la Directiva 99/44 del Parlament europeu i del Consell de 25 de maig de 1999, sobre determinats aspectes de la venda i les garanties dels béns de consum, es va incorporar al dret català mitjançant la Llei 3/2017, de 15 de febrer, del llibre sisè del Codi civil de Catalunya. En el seu moment, la incorporació va situar el dret català en una posició de conformitat al dret de la Unió Europea. No obstant, el canvi de regulació a Europa, introduït per la directiva 2019/771, comportarà una manca de conformitat sobrevinguda del dret intern respecte a la nova regulació europea, en el cas que no s'incorporin els canvis al Codi civil de Catalunya. Com a conseqüència, d'acord amb el criteri de la supletorietat de l'article 149.3 de la Constitució espanyola, es pot plantejar la situació que l'òrgan judicial acabi aplicant la norma estatal on figuri la directiva transposada i no la norma catalana no conforme.

Pel que fa a la transposició de la Directiva 2019/770, que regula aspectes dels contractes de subministrament de continguts i serveis digitals, és essencial destacar que es tracta d'una matèria no regulada encara pel dret. Per raons de coherència, no hi ha motius que justifiquin no regular els contractes de subministrament de continguts i serveis digitals i sí regular els contractes de compravenda de béns. És a dir, no hi ha raó perquè el dret català es fixi només en el consumidor que compra, però no en el que contracta elements digitals. Sistemàticament, aquesta incorporació serà important perquè el dret català disposarà d'un model de contracte de serveis informat per l'obligació de garantir la conformitat de la prestació, facilitant d'aquesta manera, si escau, la seva aplicació per analogia a altres tipus contractuals.

En el cas de la Dir. 2019/770, no hi ha una regulació catalana prèvia sobre la matèria, de forma que a manca de tasca legislativa interna d'incorporació, sí que es pot defensar l'aplicació subsidiària del dret estatal en aquest particular. No obstant, aquesta subsidiarietat suposa certes dificultats. El jutge pot considerar oportú, abans de recórrer al dret estatal, aplicar el dret català, concretament, en matèria de compravenda, per tal d'integrar el règim jurídic del contracte relatiu a continguts i serveis digitals. En aquells aspectes en què difereixen notablement de les Dir. 2019/770 i Dir. 2019/771, l'analogia comporta un risc molt elevat d'acabar determinant l'aplicació d'una norma no conforme a dret europeu.

L'estat ha integrat la Dir. 2019/770 i la Dir. 2019/771 pel Reial Decret Llei 7/2021, de 27 d'abril, de transposició de directives de la UE en les matèries de competència, prevenció del blanqueig de capitals, entitats de crèdit, telecomunicacions, mesures tributàries, prevenció i reparació de danys mediambientals, desplaçaments de treballadors en la prestació de serveis transnacionals i defensa dels consumidors. Per la manera com s'han integrat ambdues directives al dret estatal, l'eventual aplicació supletòria comporta dificultats. La transposició ha estat integradora i no s'han reservat espais separats i sistemàticament distints entre un text i l'altre i molts preceptes s'apliquen a les dues modalitats contractuals. En aquest context,

aplicar el dret estatal en matèria de subministraments de contingut i elements digitals implica, amb caràcter previ, l'esforç d'haver de destriar bé entre la totalitat de les normes, les que es refereixen només a la incorporació de la Dir. 2019/770 al dret estatal.

2. Context normatiu en què s'insereix la proposta

La Generalitat de Catalunya, d'acord amb l'article 129 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, té competència exclusiva en matèria de dret civil, amb excepció de les matèries reservades a l'Estat per l'article 149.1.8.a de la Constitució espanyola. Aquesta competència exclusiva ha estat recentment reconeguda per la STC 132/2019, que es pronuncia sobre la constitucionalitat de la Llei 3/2017, de 15 de febrer, del llibre sisè del Codi civil de Catalunya, relatiu a les obligacions i els contractes.

En ús d'aquesta competència, i amb la doble finalitat d'adequar el dret civil català al dret europeu i de continuar la tasca de posada al dia i modernització del dret català de contractes, inclosos els contractes de consum, el legislador català transposa les directives (UE) del Parlament Europeu i del Consell, de 20 de maig de 2019: la 2019/770, relativa a determinats aspectes dels contractes de subministrament de continguts i serveis digitals, i la 2019/771, relativa a determinats aspectes dels contractes de compravenda de béns. La competència del legislador català per a efectuar la transposició de les directives a l'ordenament jurídic català no és discutida perquè la matèria de què tracten, en ser matèria civil, és de competència exclusiva.

La transposició de les directives en el llibre sisè del Codi civil de Catalunya condiona i delimita l'abast de les reformes. Així, la transposició de la Directiva (UE) 2019/771 exigeix reformar els preceptes de la secció primera del capítol I, a propòsit de la compravenda, sense alternar-ne les subseccions i, en canvi, la transposició de la Directiva (UE) 2019/770 al Codi civil de Catalunya requereix la creació d'una nova secció quarta dins d'aquest mateix capítol on es regulen el subministrament de continguts i serveis digitals.

3. Contingut del Decret llei

La modificació que es proposa es dirigeix a transposar la Directiva (UE) 2019/770, del Parlament Europeu i del Consell, de 20 de maig de 2019, "relativa a determinados aspectos de los contratos de suministro de contenidos y servicios digitales" i la Directiva (UE) 2019/771, també del Parlament Europeu i del Consell i de la mateixa data, "relativa a determinados aspectos de los contratos de compraventa de bienes".

Aquest Decret llei s'estructura en una exposició de motius, dos articles (1. Modificació dels articles 621-2, 621-3, 621-10, 621-20, 621-21, 621-23, 621-24, 621-25, 621-26, 621-27, 621-28, 621-29, 621-30, 621-37, 621-38, 621-39, 621-40, 621-41, 621-42, 621-43 i 621-44, del

llibre sisè del Codi civil de Catalunya ; 2. Incorporació d'una secció quarta. Subministrament de continguts i serveis digitals, al capítol I del títol II del llibre sisè del Codi civil de Catalunya), dues disposicions transitòries (Primera. Contractes de compravenda conclusos a l'empara de la regulació anterior; Segona. Subministrament de continguts i serveis digitals) i una disposició final (Entrada en vigor).

La nova regulació gira entorn les obligacions del venedor o subministrador de continguts i serveis digitals pel que fa a la conformitat al contracte, el lliurament o subministrament, els remeis de les parts contractuals i la modificació dels continguts o dels serveis digitals. L'àmbit subjectiu d'aplicació de les directives es limita als contractes de consum però, sens perjudici de determinades normes que sí que són específiques pels contractes conclusos amb consumidors. En aquesta línia, la secció primera del llibre sisè del Codi civil de Catalunya opta per generalitzar les seves regles a qualsevol contractant, en el benentès que aquelles només tenen caràcter imperatiu quan intervé un consumidor. Es tracta, en realitat, d'una semi-imperativitat perquè sempre ha d'ésser possible el pacte en contrari en benefici seu.

Amb l'objecte d'integrar la Directiva (UE) 2019/771 en el Codi civil de Catalunya, s'han fet modificacions de diferent abast. D'una banda s'han fet normes precises com, per exemple, en relació amb els criteris de conformitat, els efectes de la notificació, els remeis dels contractants o el coneixement i el pacte d'exclusió d'algun dels requisits sobre la conformitat i, de l'altra, ha estat necessari introduir regles noves, en particular, pel que fa a la suspensió del termini de responsabilitat del venedor o, a propòsit dels drets de propietat intel·lectual de tercers en la compravenda de consum, en la conformitat jurídica. Només excepcionalment s'ha suprimit completament alguna regla prèvia per ésser contrària a la directiva, com ara la que preveia la correcció del compliment a iniciativa del venedor de l'antic art. 621-39. Addicionalment, s'ha redefinit l'objecte de la compravenda per a incloure expressament els béns immaterials que no són drets, com ara el software, i que tampoc no estan expressament esmentats en l'art. 511-1 i 2 del llibre cinquè.

La transposició de la Directiva (UE) 2019/770 al Codi civil de Catalunya ha exigut incorporar una regulació de nou, sens perjudici d'incloure una remissió a les normes de la secció primera quan sigui compatible amb la naturalesa del contracte. Convé assenyalar dues particularitats. Una és que la contraprestació a l'ús dels continguts o serveis digitals pot consistir en facilitar dades personals en els termes que imposa el Reglament (UE) 2016/679. No es preveu expressament, però tampoc no es descarta, que les dades siguin d'un altre tipus i, llavors, existirà contracte onerós sempre que es compleixin tots els requisits d'acord amb les normes generals relatives als elements i la formació del contracte aplicables a Catalunya. L'altra particularitat és que sempre que l'adquirent dels serveis o continguts digitals revogui el consentiment al tractament de les dades que facilita, d'acord amb el Reglament (UE) 2016/679, el subministrador pot desistir de continuar prestant el servei.

4. Justificació de la necessitat extraordinària i de la urgència de la iniciativa

Les mesures contingudes en aquest Decret llei es dicten a l'empara de l'article 129 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya i es fonamenten en l'article 38 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern, atesa la necessitat extraordinària i urgent d'adoptar-les per possibilitar que les directives europees esmentades puguin aplicar-se a partir de l'1 de gener de 2022.

Els diversos instruments legislatius d'urgència o de tramitació ràpida, com les tramitacions urgents o la tramitació per lectura única, no permeten que la modificació legal es pugui aprovar i pugui entrar en vigor amb la celeritat que requereix la matèria que es regula.

D'acord amb l'article 64 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, l'instrument normatiu adequat és el decret llei, que habilita el Govern a dictar disposicions legislatives provisionals en cas de necessitat extraordinària i urgent. En aquest sentit, atesa la urgència de la transposició, el decret llei, que és el que s'adopta per establir el règim jurídic de la conformitat en el contracte de compravenda i el del lliurament i la conformitat en el contractes de subministrament de continguts i serveis digitals, és l'únic instrument normatiu que permet la celeritat requerida per evitar l'incompliment del deure de transposició.

5. Impacte pressupostari

La regulació que es proposa no comporta cap despesa addicional per a la realització de les competències atribuïdes a les disposicions del dret civil català.

Joan Ramon Casals Mata - DNI (SIG)		Joan Ramon Casals Mata - DNI (SIG) 2021.12.09 14:46:41 +01'00' 2021.001.20145
---	---	--

Director general de Dret, Entitats Jurídiques i Mediació